

องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา

Lu Rui Lin, จุมพจน์ วณิชกุล, สาโรจน์ เผ่าวงศากุล
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
อีเมล: oppoyumi6868@gmail.com

Received: March 16, 2019 Revised: April 02, 2019 Accepted: May 22, 2019

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา และเพื่อยืนยันการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนากลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนร่วมพัฒนา จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยการวิเคราะห์ตัวประกอบเชิงสำรวจและการวิเคราะห์ ตัวประกอบเชิงยืนยัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า มีจำนวน 7 องค์ประกอบ จำนวน 57 ตัวแปร และตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ในระหว่าง 0.503 ถึง 0.784 เรียงตามลำดับ ได้แก่ การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน มีตัวแปรจำนวน 17 ตัวแปร การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน มีตัวแปรจำนวน 11 ตัวแปร ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีตัวแปร จำนวน 6 ตัวแปร การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน มีตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร การปกครองนักเรียน มีตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน มีตัวแปร จำนวน 5 ตัวแปร การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน มีตัวแปรจำนวน 6 ตัวแปร 2) องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ คือ การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน การปกครองนักเรียน การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน ทั้งนี้ องค์ประกอบมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์โดยมีค่าดัชนีความกลมกลืนเป็นไปตามเกณฑ์ ($\chi^2=797.73$, $df=1532$, $p=1.00$, $CFI=1.00$, $GFI=0.98$, $AGFI=0.97$, $RMSEA=0.0$, $SRMR=0.005$, $RMR=0.011$, $CN=487.73$)

คำสำคัญ: องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียน, การบริหารงานกิจการนักเรียน

THE ELEMENTS OF STUDENT’S AFFAIRS ADMINISTRATION OF THE PARTNERSHIP SCHOOLS

Lu Rui Lin, Chumpot Wanichagul, Saroch Pauwongsakul
Administration for Educational Development Kanchanabui Rajabhat University
E-mail: oppoyumi6868@gmail.com

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and analyze the elements of student affairs administration of the partnership schools and to confirm the administration of student affairs of the partnership schools. The sample group used in this research was the director of the educational institution, Deputy Director of Educational Institution, Head of Student Affairs, Advisors And teachers of the partnership schools, total of 210 people. Questionnaires of returned, A 5 – level rating scale questionnaire with reliability of 0.98 was used to collect data which were analyzed in terms of frequency, percentage, mean, and standard deviation. Exploratory Factor Analysis (EFA) was done by factorial extraction, and was analyzed by Confirmatory Factor Analysis (CFA).

The research findings: 1) The elements of student affairs administration of the partnership schools were found 7 elements, total 57 variables and the component weight value of each component was between 0.503 - 0.784 as written in descending order: There are 17 variables about promotion of knowledge and skills for students, there are 11 variables about promotion of health and recreation for students, there are 6 variables about support system for student, there are 6 variables about promotion discipline, morality and ethics of students, there are 6 variables about student administration, there are 5 variables promoting students’ performance ability, There are 6 variables about promoting democracy in schools. 2) The elements of student affairs administration of the partnership schools found that there were 7 components: The promotion of knowledge and skills for students, the promotion of health and recreation for students, the support system for student, the promotion discipline, morality and ethics of students, the student administration, the promoting students’ performance ability, the promoting democracy in schools. The composition is in harmony with the empirical data. ($\chi^2 = 797.73$, $df = 1532$, $p=1.00$, $CFI=1.00$, $GFI=0.98$, $AGFI=0.97$, $RMSEA=0.0$, $SRMR=0.005$, $RMR=0.011$, $CN=487.73$)

Keywords: the elements of student’s affairs administration, student’s affairs administration

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สังคมไทยปัจจุบันเป็นสังคมยุคใหม่ เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ยุคไร้พรมแดนหรือยุคข้อมูลข่าวสาร สารสนเทศ ที่มีการสื่อสารโดยทั่วถึงกันอย่างรวดเร็ว มีการหลั่งไหลของวัฒนธรรมตะวันตกเข้ามาโลก ตะวันออก หรือวัฒนธรรมตะวันออกก็แพร่ขยายเข้าไปยังโลกตะวันตก ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกตระหนัก ถึงปัญหาต่าง ๆ ร่วมกัน โดยเฉพาะในเรื่องของคุณภาพชีวิต และคุณภาพของคนในประเทศต่าง ๆ ทั่วโลก ตัวแทนของแต่ละประเทศมารวมประชุมและรับรู้ข้อตกลงร่วมกันในเรื่องการพัฒนาอย่างยั่งยืนของ สหประชาชาติเมื่อปี พ.ศ. 2558 โดยสหประชาชาติได้กำหนดวาระการพัฒนาอย่างยั่งยืน พ.ศ. 2573 ที่เรียกว่า ข้อตกลงความร่วมมือว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงบรรยากาศปารีส (Paris Agreement on climate change) มีผลบังคับใช้โดยระบุถึงความต้องการที่จะจำกัด การเพิ่มขึ้นของอุณหภูมิโลก รัฐบาล ภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคมร่วมกับองค์กรสหประชาชาติเพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตของประชาชน โดยสร้างเป้าหมายในการแก้ปัญหาร่วมกัน ในเป้าหมายที่ 4 ระบุให้มีการสร้างความมั่นใจว่าการศึกษาที่ครบถ้วนและมีคุณภาพสำหรับทุกคนและส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (United Nations, 2018) โดยขยายผลให้เห็น ประเด็นของการศึกษาทั่วโลกว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพ จะเป็นรากฐานในการพัฒนาชีวิตและการ พัฒนาที่ยั่งยืนของคนในประเทศ ให้เร่งการเพิ่มการเข้าถึงการศึกษาในทุกระดับและเพิ่มอัตราการลงทะเบียนเรียนในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับผู้หญิงและเด็กหญิง เพิ่มทักษะการรู้หนังสือขั้นพื้นฐาน ให้ได้รับการพัฒนาขึ้นให้มาก

จากการสรุปผลการปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมา ในด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและสถานศึกษา พบว่า มีสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ยังไม่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์ประเมินของถึงร้อยละ 65 จากสถานศึกษา ที่มีกว่าสามหมื่นแห่งทั่วประเทศ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในชนบทในภาคเหนือและตะวันออก เฉียงเหนือ มีคะแนนผลสัมฤทธิ์วิชาหลักค่าเฉลี่ยต่ำกว่าร้อยละ 50 ในด้านการบริหาร การจัดการศึกษา และการมีส่วนร่วมในการกระจายอำนาจการบริหารพบว่ายังไม่มีอิสระและความคล่องตัวในการบริหารงาน และจัดการศึกษาเท่าที่ควร (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553, หน้า 5-6) จึงมีความพยายามในการทบทวนรูปแบบและโครงสร้างการบริหารโรงเรียน และโครงการหนึ่งที่เป็นที่น่าสนใจในการดำเนินงาน เบื้องต้น คือการจัดทำการบริหารโรงเรียนในรูปแบบโรงเรียนประชารัฐ หรือ โรงเรียนร่วมพัฒนาเพื่อ ปรับปรุงการบริหารงานการศึกษาในโรงเรียนเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารร่วมกัน

การบริหารกิจการนักเรียนเกี่ยวข้องโดยตรงกับการบริหารงานวิชาการที่เป็นพันธกิจของสถานศึกษา ที่สำคัญและกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามมาตรา 6 (ราชกิจจานุเบกษา, 2542) โดยกำหนดให้การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม เกิดขึ้น จากกระบวนการถ่ายทอดความรู้ การฝึกอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์ความก้าวหน้าทาง วิชาการ การกิจสำคัญในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพของสถานศึกษาตามที่คาดหวังตามระดับ และประเภทของสถานศึกษา จึงต้องดำเนินควบคู่ไปกับการบริหารและการปฏิบัติการภายใต้แผนการ ดำเนินงานของบุคลากรที่มีบทบาทในการบริหารงานของสถานศึกษา การศึกษาได้รับความคาดหวังให้ ทำหน้าที่ต่าง ๆ มากมายทั้งในสังคมการเมืองและเศรษฐกิจนับตั้งแต่การช่วยให้ประชาชนอ่านออกเขียนได้

เมื่อมีแนวนโยบายการปฏิรูปการศึกษาจึงมีโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา (Partnership school) เพื่อให้เป็นรูปแบบหนึ่งที่รัฐบาลได้มอบหมายให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้ดำเนินการคัดเลือกโรงเรียนที่มีความพร้อม โดยมีภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน และภาคประชาสังคม มีการออกแบบและยกระดับพัฒนาโรงเรียนอย่างเข้มข้น มีการพัฒนาหลักสูตร พัฒนาครู และสนับสนุนอุปกรณ์การเรียนการสอน การบริหารกิจการนักเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญของการบริหารสถานศึกษาที่มีความสัมพันธ์ร่วมกันของทุกฝ่ายในสถานศึกษา

โดยโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา จัดตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการบริหารจัดการ ร่วมพัฒนา และสนับสนุนสถานศึกษาภายใต้การดูแลของกระทรวงศึกษาธิการ พัฒนาคุณภาพ และสร้างนวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษา ให้สามารถยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเตรียมความพร้อมสำหรับอนาคตให้แก่ผู้เรียน และเพื่อให้สถานศึกษาเป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตของทุกคนในชุมชน เป็นศูนย์กลางการพัฒนาทักษะ คุณภาพชีวิตและเพื่อให้สถานศึกษาได้รับโอกาสในการพัฒนาอย่างทั่วถึง รัฐบาลไทยก็ได้ให้ความสำคัญกับการปฏิรูปการศึกษาเป็นวาระสำคัญของการปฏิรูปประเทศ โดยมุ่งหวังจะให้ประสบความสำเร็จ เพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ด้านการศึกษาให้สอดคล้องกับการขับเคลื่อนการปฏิรูป รองรับการปรับเปลี่ยนตามนโยบาย Thailand 4.0 ซึ่งรัฐบาลได้ให้ความเห็นชอบโครงการ “โรงเรียนร่วมพัฒนา” ซึ่งเป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษา Partnership School ที่ให้ความอิสระ และความคล่องตัวในการบริหารจัดการในด้านต่าง ๆ ที่สร้างความรับผิดชอบต่อผู้เรียนด้วยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็น (จากเอกสารโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นผู้สอนในโรงเรียนเอกชน และรับผิดชอบในการบริหารงานกิจการนักเรียนในโรงเรียน จึงมีความสนใจในการเปลี่ยนแปลงสภาพการจัดการศึกษาในรูปแบบของโรงเรียนร่วมพัฒนา จึงสนใจศึกษาเรื่ององค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีในด้านการบริหารงานกิจการนักเรียนของนักวิชาการ นักบริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนผลงานการวิจัยเพื่อขยายผลการศึกษาดังกล่าวต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา
2. เพื่อยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัย

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ครูหรือผู้เกี่ยวข้องทางการศึกษา สามารถนำผลขององค์ประกอบที่ได้จากการวิจัยไปศึกษาในสถานศึกษาเพื่อพัฒนาด้านการบริหารงานกิจการนักเรียน ให้สถานศึกษาสามารถ

ปฏิบัติงานด้านกิจกรรมนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผลจนผู้เรียนมีคุณภาพ

2. สถานศึกษา สามารถนำองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ไปพัฒนาองค์ความรู้การบริหารกิจการนักเรียนในสถานศึกษาตามความสอดคล้องกับบริบทอย่างต่อเนื่อง

3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนไปเผยแพร่ให้แก่สถานศึกษาในสังกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ด้านการพัฒนากิจการนักเรียนได้

4. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สามารถนำผลที่ศึกษาเรื่ององค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ไปศึกษาเพื่อพัฒนาองค์การบริหารงานกิจการนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

เป็นการศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ตามแนวคิดทักษะการเรียนรู้ของบลูม (Bloom's taxonomy; 1956) แนวคิดของเฟเบอร์ และ เชียร์รอน (Faber & Chearron, 1970, p. 123) แนวคิดของแคมป์เบล (Campbell, 1966, pp. 149-150) แนวคิดของมิลเลอร์ และ ปรินซ์ (Miller & Prince, 1977, p. 11) แนวคิดเรื่องสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน และคุณลักษณะของผู้เรียน ของกระทรวงศึกษาธิการ (2553, หน้า 6-8) แนวคิดขององค์การศึกษาคริมสัน (Crimson Education Organization, 2018) แนวคิดการพัฒนาย่างยั่งยืนของสหประชาชาติ (UN Goals) แนวคิดเกี่ยวกับมาตรฐานการรู้สารสนเทศของสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (American Library Association) แนวคิดการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (2554, หน้า 8-16) สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2553, หน้า 8-12) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2556, หน้า 13-15) และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 5-6) แนวคิดการบริหารจัดการด้านการศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา และโรงเรียนร่วมพัฒนา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แนวคิดจากเอกสาร งานวิจัย ในประเทศและต่างประเทศ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2545, หน้า 1-2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 11-16) แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กปี พ.ศ. 2555-2558 ของสำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2555, หน้า 1-11)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษา และครูผู้สอน ในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ปีการ

ศึกษา 2561 จำนวน 42 โรงเรียน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายกิจการนักเรียน อาจารย์ที่ปรึกษา และครูผู้สอน ในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยการสุ่มแบบระบบ (systematic random sampling) ได้จำนวน 210 คน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัยในครั้งนี้เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย

- 3.1 การปกครองนักเรียน
- 3.2 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
- 3.3 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน
- 3.4 การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน
- 3.5 การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน
- 3.6 การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน
- 3.7 การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีวิธีการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย 2 ประเภท คือ

1.1 แบบสอบถามความคิดเห็น (questionnaire) เกี่ยวกับองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน และตำแหน่ง เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารงานวิชาการตามโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 101 ข้อ พบว่า มีค่าดัชนีมีค่าอยู่ระหว่าง 0.60–1.00 และความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.98

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

2.1 วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับแนวคิดการบริหารงานกิจการ

นักเรียน และแนวความคิดการบริหารสถานศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดในสังเคราะห์ตัวแปรการบริหารงานกิจการนักเรียนโรงเรียนร่วมพัฒนา

2.2 สอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนาด้วยตัวผู้วิจัย

3. การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัย เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมา ผู้วิจัยตรวจสอบความถูกต้อง ลงรหัสให้คะแนนตามน้ำหนักคะแนนแต่ละข้อ และบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลค่าสถิติ ด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ผู้วิจัยได้กำหนดการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

3.1 วิเคราะห์ และสังเคราะห์ แนวคิดทฤษฎี เกี่ยวกับการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนาและกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

3.2 การวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามในด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา ตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน โดยวิเคราะห์การแจกแจงความถี่ (frequency) และร้อยละ (percentage)

3.3 การวิเคราะห์องค์ประกอบที่ส่งผลต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย

3.4 การวิเคราะห์ระดับความจำเป็นที่เกี่ยวกับตัวแปรที่เป็นองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 วิเคราะห์การถ่วงน้ำหนักแบบองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียน ร่วมพัฒนา ด้วยการวิเคราะห์ตัวประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ในครั้งนี้ ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ที่ได้จากการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ ด้วยวิธีการสกัดปัจจัย พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบรวมอยู่ระหว่าง 26.064 ถึง 51.611 และสามารถอธิบายความแปรปรวนสะสมของตัวแปรทั้งหมดได้ร้อยละ 51.611 ตัวแปรในทุกองค์ประกอบมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.523-0.766 โดยองค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน มีจำนวน 17 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 11.632 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 26.064 องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน มีจำนวนตัวแปร 11 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 8.895 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 8.807 องค์ประกอบที่ 3 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 6 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 5.798 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 5.741 องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมวินัย

คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน จำนวนตัวแปร 6 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 4.836 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 4.788 องค์ประกอบที่ 5 การปกครองนักเรียน จำนวนตัวแปร 6 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 4.665 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 4.619 องค์ประกอบที่ 6 การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน จำนวนตัวแปร 5 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 4.555 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 4.510 องค์ประกอบที่ 7 การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน จำนวนตัวแปร 6 ตัวแปร โดยมีค่าน้ำหนักรวมเท่ากับ 4.388 และร้อยละของความแปรปรวนเท่ากับ 4.344

2. การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยผู้วิจัยนำเสนอผลวิเคราะห์แยกเป็นรายองค์ประกอบ และเสนอผลการวิเคราะห์รวมทุกองค์ประกอบ สรุปผลได้ดังนี้

2.1 ผลการยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่ามี 7 องค์ประกอบ คือ การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน การปกครองนักเรียน การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เมื่อจำแนกตามรายองค์ประกอบ พบว่า

2.2 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.71 ถึง 0.87 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับปานกลางและมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.3 องค์ประกอบการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.34 ถึง 0.82 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.4 องค์ประกอบด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปร มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.63 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าอยู่ในปานกลาง และมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.5 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.59 ถึง 0.96 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.6 องค์ประกอบด้านการปกครองนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวแปรมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.57 ถึง 0.84 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับปานกลาง และมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.7 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.52 ถึง 0.83 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง และมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

2.8 องค์ประกอบด้านการส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน พบว่า ค่าน้ำหนักองค์ประกอบทุกตัวมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ของตัวแปรสังเกตได้มีค่าตั้งแต่ 0.67 ถึง 0.96 ซึ่งมีค่าอยู่ในระดับต่ำถึงปานกลาง และมีระดับความจำเป็นในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

3. ผลการยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา รวมทุกองค์ประกอบ พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1009.68$, $df = 1586$, $GFI = 0.90$, $AGFI = 0.89$, $RMSEA = 0.05$, $SRMR = 0.04$, $CN = 649.71$)

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย เรื่อง องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา ตามที่ได้สรุปผลตามลำดับมาแล้วนั้น มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า มีโครงสร้างองค์ประกอบ จำนวน 7 องค์ประกอบ ที่ค้นพบจากการวิจัยสอดคล้องกับการบริหารกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา เป็นภาระงานสำคัญภาระหนึ่งที่สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่จัดระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างชัดเจนและมีประสิทธิภาพ รู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล มีข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนที่ครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน เพื่อช่วยให้ครูเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนานักเรียน โดยผ่านกระบวนการวางแผนและการบริหารจัดการ เพื่อสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบวินัย เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง การบริหารกิจการนักเรียนจึงเกี่ยวข้องข้องกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องข้องกับนักเรียนทั้งในโรงเรียนและนอกโรงเรียน เป็นภารกิจของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการเพื่อให้กิจการนักเรียนดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้วยการจัดการบริหารที่ดีและเหมาะสม

ดังนั้น หากโรงเรียนสามารถจัดการบริหารกิจการนักเรียนได้ดี มีสัมฤทธิ์ผลที่ทัดเทียมกับงานด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดประสิทธิภาพขึ้นในโรงเรียน เพราะงานบริหารกิจการนักเรียนเกี่ยวข้องข้องกับนักเรียน เกี่ยวข้องข้องกับการบริหารของโรงเรียนที่ต้องกำหนดนโยบาย และการมอบหมายความรับผิดชอบในการวางแผนและจัดทำกิจกรรมของนักเรียน โดยวัตถุประสงค์ของกิจกรรมเหล่านั้นคือการพัฒนาผ่านการมีส่วนร่วมและช่วยพัฒนานักเรียนให้มีความกระตือรือร้นเชื่อถือได้ในสังคมเพื่อให้เป็นคนใจกว้างและเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต (Importance of student activities, 2019) สอดคล้องกับ นีล (Niel, 1987, p. 235) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารกิจการนักเรียนเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องข้องกับการ

ช่วยเหลือให้เด็กปรับตัวเข้ากับโรงเรียน เพื่อน ครู และเป็นกิจกรรมซึ่งฝึกนิสัยความรับผิดชอบให้เกิดความพร้อมที่จะออกไปสู่โลกของงานอาชีพ และไอแซกสัน (Isakson, 1946, p. 503) ได้กล่าวถึงขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียนว่า ควรประกอบด้วย การบริหารงานด้านสุขภาพอนามัย งานทะเบียนนักเรียน การจัดสอน ซ่อมเสริม การจัดชั้นพิเศษสำหรับเด็กนักเรียนที่พิการทางร่างกายและสมอง การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และการจัดบริการแนะแนว เป็นต้น เมื่อพิจารณาในแต่ละองค์ประกอบ สามารถอภิปรายผลในแต่ละองค์ประกอบได้ ดังต่อไปนี้

1.1 องค์ประกอบที่ 1 การส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนร่วมพัฒนาให้ความสำคัญและสอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 นักเรียนควรจะมีทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญและทักษะต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 การจัดโครงการ/กิจกรรมของโรงเรียนร่วมพัฒนาควรใช้วิธีการส่งเสริมกระบวนการคิดที่นอกเหนือไปจากการวัดผลในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ทักษะต่าง ๆ เช่น ทักษะด้านการเรียนรู้และการสร้างนวัตกรรม ความคิดสร้างสรรค์และการใช้เทคนิคการสร้างความคิดที่หลากหลาย สร้างความคิดใหม่ๆที่มีประโยชน์ และที่คุ้มค่า การทำงานอย่างสร้างสรรค์ร่วมกับผู้อื่น สอดคล้องกับผลการวิจัยของบาร์นส์ (Barnes, 2016, p. iv-v) ที่ค้นพบว่า ถ้ามีการออกแบบประเมินการสอบก่อนจบระดับความรู้และทักษะทางด้าน การอ่าน คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการเขียน นำมาใช้กับนักเรียนที่ยากจนและไม่มีเวลาเรียนพอเพียงในห้องเรียน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะเพิ่มสูงขึ้นในอัตราที่มากกว่าในโรงเรียนขนาดใหญ่เมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนที่ลงทะเบียนเรียนในขนาดเล็กหรือโรงเรียนขนาดกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) ที่พบว่าคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน จำแนกออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ คุณลักษณะด้านนิสัยและพฤติกรรม ประกอบด้วย พฤติกรรมความใฝ่รู้ใฝ่เรียน พฤติกรรมการเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง และพฤติกรรมการสะท้อนผลการเรียนรู้ คุณลักษณะด้านทักษะ ประกอบด้วย ทักษะการคิด ทักษะการสื่อสาร ทักษะการบูรณาการความรู้ ทักษะการจัดการ ทักษะทางสังคม ทักษะทางอาชีพ และทักษะสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศ

1.2 องค์ประกอบที่ 2 การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนร่วมพัฒนาให้ความสำคัญในการบริหารกิจการนักเรียนด้านการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการ มีความสำคัญต่อการพัฒนาที่มีความครอบคลุมทุกมิติด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม โดยสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทุกคนทั้งในโรงเรียนและชุมชน ให้สามารถนำความรู้ และทักษะด้านสุขภาพมาประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน ด้วยการดูแลใส่ใจสุขภาพของตนเองและผู้อื่น รวมทั้งสามารถตัดสินใจในการควบคุมสถานการณ์ที่มีผลกระทบต่อสุขภาพ การสร้างนโยบายที่จะเป็น “สถานศึกษาสร้างเสริมสุขภาพ” การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค ทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ และสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ และต่อเนื่อง การเสริมสร้างกิจกรรมชุมชนเพื่อการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคให้เข้มแข็ง และจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตใจของนักเรียนทางด้านนันทนาการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ยอดชาย สุวรรณวงษ์ (2558) ที่พบว่า องค์

ประกอบการเรียนรู้สุขภาพชุมชนบนฐานวิถีชีวิตชุมชน ประกอบด้วย แนวคิดพื้นฐานด้านสุขภาพชุมชน เพื่อการตอบสนองความต้องการ และความอยู่รอด เป้าหมายเพื่อดูแลและสร้างเสริมสุขภาพของคน ชุมชน และภูมิปัญญา ประเภทวิถีชีวิตชุมชนด้านสุขภาพแบ่งเป็น ด้านความคิด และด้านพฤติกรรม และสอดคล้องกับงานวิจัยของชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน โดยรูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน มีองค์ประกอบที่สำคัญในรูปแบบ คือ หลักการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัยาศัย พื้นที่การเรียนรู้ตามอัยาศัย ผู้อำนวยการความสะดวกในการเรียนรู้

1.3 องค์ประกอบที่ 3 ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนร่วมพัฒนาให้ความสำคัญกับการดูแลระบบช่วยเหลือนักเรียน เป็นงานของฝ่ายปกครองในสถานศึกษาที่กำหนดกระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน มีการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับงานแนะแนว งานส่งเสริมสุขภาพ งานระเบียบวินัย งานป้องกันสารเสพติด โดยมีคณะครูที่ปรึกษา เป็นบุคลากรหลักในการดำเนินการในด้านต่าง ๆ ภายในโรงเรียน และประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง และองค์กรภายนอก การดูแลช่วยเหลือจึงครอบคลุมในงานที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริม การป้องกันและการช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาด้วยวิธีการและเครื่องมือสำหรับครูที่ปรึกษา บุคลากรที่เกี่ยวข้อง เพื่อพัฒนานักเรียนให้เป็นคนดี คนเก่ง มีความสุขในการดำรงชีวิต สอดคล้องกับผลการวิจัยของ วาทยุทธ พุทธพรหม (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ พบว่า ระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ มีลักษณะสำคัญ คือ เป็นนวัตกรรมในการจัดการกับการกระทำผิดและพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียนที่เน้นการบริหารความสัมพันธ์ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของธาดา อักษรชื่น (2556) ที่ระบุว่าระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นองค์ประกอบหนึ่งในองค์ประกอบทั้งหมด 7 องค์ประกอบของกลยุทธ์การบริหารโรงเรียนสตรีศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า แสดงให้เห็นว่าในโครงการเฉพาะด้านต่าง ๆ ระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นสิ่งจำเป็นที่จักต้องดำเนินการในการบริหารให้คล่องในการจัดกิจกรรมของโรงเรียนร่วมพัฒนา

1.4 องค์ประกอบที่ 4 การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนร่วมพัฒนาให้ความสำคัญในการกำหนดทิศทางการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องคิดให้ครอบคลุมทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม นั่นคือ หลักการคิดและวิธีการปฏิบัติที่ด้งาม ถูกต้อง ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม ปัจจัยในการส่งเสริมวินัย คุณธรรมและจริยธรรมนักเรียนเป็นปัจจัยที่สำคัญประการหนึ่งในการบริหารกิจการนักเรียนที่มีการกำหนดทิศทางในการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน การพัฒนาจริยธรรมด้วยวิธีพัฒนาตนเองสามารถนำมาดำเนินการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับงานวิจัยของสุรินทร์ จารย์อุปการะ (2556) ได้ศึกษาเรื่อง การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตาม

อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก พบว่า องค์ประกอบที่สำคัญในการจัดการศึกษา คือ การจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการคุณค่าพระวรสาร การบริหารจัดการตามนโยบายการจัดการศึกษาคาทอลิกแบบมีส่วนร่วม การกำหนดหลักสูตรบนพื้นฐานคุณค่าพระวรสาร การกำหนดเนื้อหารายวิชาตามแนวคิดของพระศาสนจักรคาทอลิก และการวางแผนและกำหนดเป้าหมายตามนโยบายของพระศาสนจักรคาทอลิก

1.5 องค์ประกอบที่ 5 การปกครองนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนร่วมพัฒนาให้มีความสำคัญในการบริหารกิจการนักเรียน จัดเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับตัวนักเรียนนับตั้งแต่เริ่มเข้าเรียน อันได้แก่ งานทะเบียนและประวัตินักเรียน งานปกครองและการควบคุมความประพฤติ งานบริหารอื่น ๆ ที่โรงเรียนควรจัดทำ รวมไปถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ควรจัดดำเนินการ มีนักการศึกษาตลอดจนสถาบันการศึกษาได้กำหนดขอบข่ายงานบริหารกิจการนักเรียนไว้ต่าง ๆ งานปกครองนักเรียนเป็นงานหลักที่สำคัญในการบริหารกิจการนักเรียน เพราะเกี่ยวข้องกับนักเรียน โรงเรียน และผู้ปกครองของ ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ (2546, หน้า 124) กำหนดให้งานปกครองนักเรียนเป็นงานหนึ่งของการบริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญที่ส่งผลไปถึงการพัฒนาพฤติกรรมนักเรียน สร้างเสริมให้นักเรียนมีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรม และจริยธรรม พร้อมทั้งจะเจริญเติบโตเป็นพลเมืองดีของประเทศชาติต่อไปในอนาคต การปฏิบัติงานจึงมีทั้งการป้องกัน แก้ไข และส่งเสริมพฤติกรรมของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมาย และอุดมการณ์ของโรงเรียนที่ได้วางไว้ การบริหารจัดการนักเรียนเพื่อให้อยู่ในระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ของ โรงเรียน โดยที่ผู้เรียนไม่รู้สึกรัดอึดกับข้อบังคับต่าง ๆ ซึ่งจะส่งผลให้เกิดเจตคติที่ดีในการปฏิบัติกิจกรรมด้วยความเต็มใจ

1.6 องค์ประกอบที่ 6 การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียนร่วมพัฒนาให้มีความสำคัญกับการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา มีการเปลี่ยนแปลงการเรียนการสอนที่มีแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เป็นวิธีการที่ส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียนในด้านต่าง ๆ ควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะความรู้ให้แก่กันนักเรียน ปัจจัยในการบริหารกิจการนักเรียนที่สถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วโลกกำลังดำเนินการอยู่ จึงเป็นวิธีการดำเนินการที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน สามารถพัฒนานักเรียนให้มีความสามารถพิเศษด้วยวิธีที่เสริมการเรียนรู้นอกหลักสูตร และด้วยวิธีการคิดอื่น ๆ จากกระบวนการส่งเสริมให้เกิดทักษะในการคิดด้านต่าง ๆ จากการเรียนรู้ในกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ (Betts, 2009) ซึ่งจะมีส่วนส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย (2558) ศึกษาเรื่อง รูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะการเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน มีองค์ประกอบที่สำคัญในรูปแบบ ประกอบด้วย หลักการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย พื้นที่การเรียนรู้ตามอัธยาศัย ผู้อำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ ปฏิสัมพันธ์ทางการเรียนรู้ตามอัธยาศัย กิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ทรัพยากรส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัยและ วิธีการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย และรณรงค์ให้สถานศึกษาสร้างสรรค์กระบวนการเรียนรู้โดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในห้องเรียนเพื่อให้เยาวชนได้รับประสบการณ์ตรงจากการปฏิบัติ

1.7 องค์ประกอบที่ 7 การส่งเสริมประชาธิปไตยในโรงเรียน เป็นองค์ประกอบที่โรงเรียน

ร่วมพัฒนาให้ความสำคัญกับกระบวนการเรียนรู้ประชาธิปไตยในโรงเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้ตระหนักถึงความสำคัญของระบอบประชาธิปไตย เป็นพื้นฐานสำหรับการนำไปใช้สังคม เตรียมความพร้อมผู้เรียนให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในอนาคต เป็นการสร้างลักษณะนิสัยให้เด็กได้รู้จักระเบียบ ข้อบังคับ กฎเกณฑ์และกติกาของสังคม ตลอดจนรู้จักรับผิดชอบหน้าที่ของตน รับผิดชอบต่อชุมชนและสังคมได้อย่างเหมาะสม โดยครูเป็นผู้มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และผู้มีบทบาทสำคัญที่สุดที่จะผลักดัน สนับสนุนและส่งเสริมในการวางรากฐานวิถีชีวิตประชาธิปไตยให้กับนักเรียน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากเป็นผู้ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้ควบคุมบังคับบัญชากิจการต่าง ๆ ในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา สอดคล้องกับแนวคิดของ พนมส หันนาคินทร์ (2529, หน้า 91) ในการจัดสภาพแวดล้อม บรรยากาศและการเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเกิดพฤติกรรมประชาธิปไตย มีการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการปลูกฝังประชาธิปไตย ได้รับความรู้ได้ฝึกฝน อบรม เห็นตัวอย่างทั้งจากโรงเรียนและจากบริบทของชุมชนในสังคมที่สอดแทรกอยู่ในวิถีการดำเนินชีวิตเด็กเยาวชน ประชาชน และชุมชน ก็จะมีพฤติกรรมประชาธิปไตยเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของวาทยุทธ พุทธพรหม (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ ได้ให้ข้อคิดเห็นจากการวิจัยในประเด็นเรื่อง ผลลัพธ์ที่สำคัญของระบบคือ ผู้เรียนได้รับความเป็นธรรมจากการดูแลช่วยเหลือ ปกป้อง และคุ้มครองด้วยกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ โรงเรียนมีนวัตกรรมในการจัดการกับการกระทำผิดและปัญหาพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของผู้เรียนโดยใช้กระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์ซึ่งส่งผลให้ปริมาณคดีความที่เข้าสู่ระบบการลงโทษตามระเบียบของสถานศึกษา และอัตราการออกกลางคันของผู้เรียน ซึ่งการใช้พลังในทุก ๆ ระดับของสังคมเป็นกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาผ่านวิถีการสร้างเสริมประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริงในสังคม

2. การยืนยันองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา พบว่า องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา มีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 1009.68$, $df = 1586$, $GFI = 0.90$, $AGFI = 0.89$, $RMSEA = 0.030$, $SRMR = 0.04$, $CN = 649.71$) ทั้งนี้รูปแบบแสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัจจัยตัวแปรหรือองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา โดยให้รายละเอียดเกี่ยวกับตัวแปรในแต่ละองค์ประกอบผ่านกระบวนการตรวจสอบทางสถิติโดยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจด้วยวิธีการสกัดปัจจัยและแล้วดำเนินการยืนยันรูปแบบฯ โดยใช้การวิเคราะห์ตัวประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory Factor Analysis: CFA) ที่เป็นการตรงเชิงโครงสร้างของโมเดล เพื่อให้เกิดความแม่นยำและเชื่อถือได้ ที่ได้ข้อสรุปเช่นนี้เพราะว่า ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิเคราะห์ สังเคราะห์ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องทั้งแนวคิดการบริหารงานกิจการนักเรียน นำมาเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเพื่อนำมาวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา แล้วดำเนินการวิเคราะห์ตัวประกอบเชิงยืนยัน เพื่อให้ได้รูปแบบที่มีความสอดคล้องและกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา มีความครอบคลุมต่อการบริหารงานกิจการนักเรียนของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบและเหมาะสม ครอบคลุมองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา

ที่มุ่งเน้นองค์ประกอบในด้านการส่งเสริมความรู้และทักษะนักเรียน การส่งเสริมสุขภาพอนามัยและ
นันทนาการของนักเรียน ระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน การส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของ
นักเรียน การปกครองนักเรียน การส่งเสริมความสามารถในการปฏิบัติงานของนักเรียน และการส่งเสริม
ประชาธิปไตยในโรงเรียน

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบที่สำคัญเป็นประเด็นเกี่ยวกับการส่งเสริมความรู้และทักษะ
นักเรียน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพที่จะต้องเกิดขึ้นใน
โครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา ควรจัดการเรียนการสอนส่งเสริมนักเรียนมีทักษะ ความรู้ และความเชี่ยวชาญ
และทักษะต่าง ๆ เพื่อมุ่งสู่ความสำเร็จในการทำงานและการดำรงชีวิต

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพอนามัยและนันทนาการของนักเรียน แสดงให้เห็น
ถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพที่จะต้องเกิดขึ้นในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา
ควรจะสร้างนโยบายที่จะเป็น “สถานศึกษาสร้างเสริมสุขภาพ” การสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการ
สร้างเสริมสุขภาพ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมสุขภาพจิตใจของนักเรียนทางด้านนันทนาการและ
เสริมสร้างสุขภาพและการป้องกันโรคให้เข้มแข็ง

3. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการ
บริหารงานกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพที่จะต้องเกิดขึ้นในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา การดูแลระบบช่วย
เหลือนักเรียนเป็นงานของฝ่ายปกครองในสถานศึกษาที่กำหนดกระบวนการ วิธีการดำเนินงานดูแลช่วย
เหลือนักเรียนอย่างมีขั้นตอน พร้อมด้วยเครื่องมือการทำงานที่ชัดเจน คุณครูหรือบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำ
เนินงานพัฒนาและดูแลช่วยเหลือนักเรียนนักเรียน ควรเน้นให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง ปลอดภัยจากสาร
เสพติด และมีความสุขในการดำรงชีวิต

4. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมของนักเรียน แสดงให้เห็น
ถึงความสำคัญของการบริหารงานกิจการนักเรียนที่มีคุณภาพที่จะต้องเกิดขึ้นในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนา
ควรกำหนดทิศทางในการส่งเสริมวินัย คุณธรรม และจริยธรรมนักเรียน สถานศึกษาและบุคลากรที่
เกี่ยวข้องต้องคิดให้ครอบคลุมทั้งด้านคุณธรรมและจริยธรรม นั่นคือ หลักการคิดและวิธีการปฏิบัติที่ต่าง
ถูกต้อง ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม สถานศึกษาและบุคลากรที่เกี่ยวข้องต้องคิดให้ครอบคลุมทั้งด้าน
คุณธรรมและจริยธรรม สามารถนำมาดำเนินการจัดกิจกรรมทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนได้

ข้อเสนอแนะในการวิจัยในครั้งต่อไป

1. เนื่องจากการวิจัยองค์ประกอบของการบริหารงานกิจการนักเรียนของโรงเรียนร่วมพัฒนา
เป็นการวิจัยครั้งแรกที่ได้ดำเนินการ มีตัวแปร 57 ตัวแปร ซึ่งมีจำนวนค่อนข้างมาก ศึกษาวิจัยโดยทำการ
ตรวจสอบการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน (Confirmatory factor analysis) จึงควรมีการศึกษารูป

แบบของความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียนในโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาต่อไปเพื่อให้ได้ปัจจัยที่เหมาะสมต่อไป

2. การวิจัยครั้งนี้ เป็นรูปแบบที่แสดงโครงสร้างและความสัมพันธ์ของปัจจัยตัวแปรหรือองค์ประกอบที่เป็นการนำเสนอโมเดล (Purpose model) ควรมีการวิจัยเพื่อนำองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานกิจการนักเรียนตามโครงการโรงเรียนร่วมพัฒนาไปทดลองใช้จริง (implementation) ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนต่อไป

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553*. กรุงเทพฯ: คณะรัฐมนตรีและราชกิจจานุเบกษา.

ชูศักดิ์ เอื้องโชคชัย. (2558). *การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมการเรียนรู้ตามอหยาตัยเพื่อเสริมสร้างคุณลักษณะ การเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับเยาวชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธาดา อักษรขึ้น. (2556). *กลยุทธ์การบริหารโรงเรียนโสตศึกษาของประเทศไทยในทศวรรษหน้า*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

พนัส หันนาคินทร์. (2529). *หลักการบริหารโรงเรียน*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ยอดชาย สุวรรณวงษ์. (2558). *การพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนฐานวิถีชีวิตชุมชนเพื่อเสริมสร้างสุขภาพชุมชน*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษานอกระบบ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

วาทยุทธ พุทธพรหม. (2555). *พัฒนาระบบการบริหารงานกิจการนักเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามกระบวนการยุติธรรมเชิงสมานฉันท์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรินทร์ จารย์อุปการะ. (2556). *การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก*. วิทยานิพนธ์ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร.

สำนักงานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา*. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ*

- ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2554). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (2555-2559)*. กรุงเทพฯ: สำนักนายกรัฐมนตรี
- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่สิบเอ็ด พ.ศ.2555-2559*. ค้นจาก <http://www.pld.rmutt.ac.th>
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553). *แผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ (ฉบับที่11) พ.ศ. 2555-2559*. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2555). *แผนบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กปี พ.ศ. 2555-2558*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- Barnes, G. E., Jr. (2016). *School district size and differences in student performance as a function of programmatic enrollment: A multiyear*. Retrieved from <https://search.proquest.com/docview/1830805949?accountid=31950>
- Betts, G. (2009). *Gifted education*. Colorado: College of Education and Behavioral Science, University of Northern Colorado.
- Bloom, B. S., Engelhart, M. D., Furst, E. J., Hill, W. H., & Krathwohl, D.R. (1956). *Taxonomy of educational objectives: The classification of educational goals. Handbook I: Cognitive domain*. New York: David McKay.
- Campbell, C., & Rozsnyai, C. (2002). *Quality assurance and the development of course programs*. Paris: UNESCO.
- Crimson Education Organization. (2019). *Top 7 benefits of extracurricular activities for high school students*. Retrieved from <https://www.crimsoneducation.org/ca-fr/blog/benefits-of-extracurricular-activities>
- Faber, C. F., & Shearon, G. F. (1970). *Elementary school administration*. New York: Holt Rhinehart and Winston.
- Miller, T. K., & Prince, J. S. (1976). *The future of student affair*. San Francisco:Jersey-Bass.
- Neal, H. A. (1987). *Solid Waste Management the Mounting Garbage And Trash Crisis*. New Jersey: Prentice-Hall.
- United Nations. (2018). *17 goals to transform our world*. Retrieved from <https://www.un.org/sustainabledevelopment/>